ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ : นฤติกรรมอนามัยของชาวไทยภูเขาเผ่ามั้ง บ้านหนองหอยเก่า ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ : พฤติกรรมการ

แปรงฟัน

ชื่อผู้เชียน

ะ นายพีระศักดิ์ มะลิแก้ว

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการคันคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ทญ. อัญชลี ดุษฎีพรรณ์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ทพ. ทะนง ฉัตรอุทัย กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทญ. วรรณพร เห็นแสงวิไล กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หญ. พัชราวรรณ ศรีศิลปนันทน์ กรรมการ อาจารย์ ทพ. เฉลิมพงษ์ ชิตไทสง กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมอนามัย ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ณ บ้าน หนองหอยเก่า ตำบลแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในกลุ่มอายุ 10-13 ปี จำนวน 60 คน ที่ได้ จากการสุ่มตัวอย่าง แบบง่าย พร้อมทั้งจัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน โดย แต่ละกลุ่มมีจำนวนเพศชาย เท่ากับ เพศหญิง เพื่อทำการสัมภาษณ์และสังเกต เกี่ยวกับพฤติกรรม การแปรงฟันในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และทำการทดลองเปรียบเทียบ ประสิทธิผลในการขจัดคราบ จุลินทรีย์ บนผิวฟันจากการแปรงฟันแต่ละวิธี โดยกลุ่มที่ 1 และ 2 เป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนแปรง ฟัน รายกลุ่มวิธีสุครับ และวิธีมอดิฟายด์แบส ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่สามเป็นกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้ รับการสอน แต่ให้แปรงฟันด้วยวิธีที่ตัวอย่าง แต่ละคนในกลุ่มนี้ เคยใช้อยู่ การทดลองนี้ได้ทำ 2 ครั้ง ในระยะห่างกัน 7 วัน

จากการศึกษาพฤติกรรมการแปรงฟัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีแปรงสีฟัน ใช้ เป็นชองส่วนตัว ร้อยละ 85 และ ตัวอย่างทุกคนได้ทำความสะอาดฟันชองตนเอง ด้วยวิธีแปรงฟัน โดยผู้ที่ไม่มีแปรงสีฟันใช้ เป็นชองส่วนตัว ได้ใช้แปรงสีฟันร่วมกับผู้อื่นในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แปรงฟัน วันละ 1 ครั้ง ร้อยละ 66.6 และเวลาที่นิยมแปรงฟันมากที่สุดคือเวลาหลังอาหารเช้า ร้อยละ 33.3 แต่ไม่พบว่ามีผู้ใดแปรงฟันมากกว่า 2 ครั้งต่อวันเลย นอกจากนี้ในการทำความสะอาด ฟันแต่ละครั้ง พบว่าทุกคนในกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการแปรงฟันมากกว่า 1 วิธีร่วมกัน โดยในฟัน หน้าต้านแก้มนิยมใช้ วิธีเวอร์ติคอล ร้อยละ 60 และ ในฟันหลังต้านแก้ม นิยมใช้วิธีฮ่อริชอนทอล ร้อยละ 63.3 แต่ส่วนใหญ่ไม่แปรงฟันทางด้านลิ้น ร้อยละ 91.7

สำหรับการทดลองเปรียบเทียบประสิทธิผล ในการขจัดคราบจุลินทรีย์บนผิวฟัน พบว่า การแปรงฟันด้วยวิธีสครับ สามารถขจัดคราบจุลินทรีย์บนผิวฟันได้ดีกว่า วิธีมอดิฝายด์แบสอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ทั้งสองครั้งของการทดลอง ที่ P < 0.05 และ P < 0.01 ตามลำดับ และ เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง กลุ่มสครับ กับ กลุ่มควบคุม พบว่า ในการทดลองครั้งแรก การขจัด คราบจุลินทรีย์บนผิวฟันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ P > 0.05 แต่ในการทดลองครั้ง ที่สอง ในอีก 7 วัน ต่อมา กลุ่มสครับ สามารถขจัดคราบจุลินทรีย์ ได้ดีกว่า กลุ่มควบคุม อย่างมี นิปสำคัญทางสถิติที่ F < 0.01 ส่วนประสิทธิผลในการขจัดคราบจุลินทรีย์บนผิวฟันระหวาง กลุ่ม มอดิฟายต์แบส และ กลุ่มควบคุม พบว่า ได้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ครั้ง การทดลองที่ P > 0.05

ลิขสิทธิมหาวิทยาลัยเชียงใหม Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

Independent study Title

Health Behavior among Hmong Hill-Tribe People in Nonghoy Kaow Village, Tambon Mae Ram,

Mae Rim District, Chiang Mai Province:

Toothbrushing Behavior

Author

Mr. Peerasak Malikaew

M.P.H.

Examinating Committee :

Assoc. Prof. Dr. Anchalee Dusadeepan Chairman
Assoc. Prof. Dr. Thanong Chat-Uthai Member
Assist. Prof. Dr. Wannaporn Hensangvilai Member
Assist. Prof. Dr. Patcharawan Srisilapanan Member
Dr. Chalermpong Chittaisong Member

Abstract

The purpose of this research was to study health behavior among Hill-Tribe People in Nonghoy Kaow Village, Tambon Mae Ram, Mae Rim District, Chiang Mai Province. Sixty children, aged 10-13 years, were selected using simple random sampling. These samples were equally divided into three groups, 10 males and 10 females in each group. All samples were interviewed and observed their toothbrushing behavior. Comparison of the effectiveness of toothbrushing methods were studied among the three groups. The first and second groups were given toothbrushing instruction using Scrub and Modified Bass Methods respectively.

The third group was assigned to be a Control group recieved no instruction and brushed with their usual methods. Plaque scores were repeatedly collected in seven days interval.

Toothbrushing behavior in these samples were analysed. All samples cleaned their teeth with toothbrushes. Eighty-five per cent of the sample had their own toothbrushes while the other did not have but shared toothbrushes with other members in their families. Two-third of the sample brushed their teeth 1 times a day. The most frequent time of the day in which they brushed was after breakfast (33.33 %). No one brushed their teeth more than two times a day. Furthermore, all samples used several methods each time they brushed. The most popular method on facial anterior teeth was Vertical Method (60 %) while on facial posterior teeth was Horizontal Method (63.3 %). But almost of samples did not clean the lingual tooth surface (91.7%).

Concerning the effectiveness of too brushing methods, the Scrub Method significantly removed plaque in the first and the second experiments better than the Modified Bass Method, P < 0.05 and P < 0.01 respectively. When comparing between Scrub group and Control group, at the first experiment, it was no significant difference in plaque removal at P > 0.05. But in the second experiment, seven days later, Scrub group could significantly remove their plaque better than Control group at P < 0.01. Modified Bass group and Control group, in both experiments showed no significant difference in plaque removeal at P > 0.05.